

Erop of eronder voor ‘patiënt’ Milcobel

De Belgische zuivelcoöperatie Milcobel zit in een diepe crisis. Het vertragen van de groei van het melkaanbod, de inbreng van meer ledenkapitaal en veranderingen in het uitbetalingssysteem moeten eraan bijdragen dat de melkprijs weer concurrerend wordt en het bedrijf financieel gezond.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Er heerste een gelaten stemming tijdens de online presentatie van Nils van Dam, CEO van Milcobel, over de plannen om zuivelcoöperatie Milcobel weer financieel gezond te maken. De melkleveranciers aan de coöperatie zijn afgelopen jaren niet verwend met een goede melkprijs en nu zorgen forse ingrepen ervoor dat de 2400 leden ook nog eens financiële inspanningen moeten opbrengen. De vraag blijft bovendien of alle plannen voldoende zijn voor een betere melkprijs in de toekomst. Wel was er opluchting onder de 744 deelnemers die de webinar bijwoonden, dat de directie en het bestuur de zorgelijke situatie van de zuivelcoöperatie niet langer ontkennen en bespreekbaar maken. ‘Milcobel is een zwaar zieke patiënt, die een lange herstelperiode nodig heeft’, zo klonk het.

Al jaren bungelt de Belgische zuivelorganisatie onderaan in de internationale melkprijsvergelijking en de schuldenlast is inmiddels zo groot, dat de solvabiliteit van de organisatie slechts 28 procent bedraagt. Terecht dat de leden daarom boos zijn, stelt CEO Nils van Dam. ‘We betalen al tien jaar een te lage melkprijs. Een melkprijs die nu zelfs onder de kostprijs van onze leden ligt. Daarom moeten we snijden in kosten, efficiënter de melk verwerken, in-

zetten op producten met toegevoegde waarde en het al- maar groeiende melkaanbod temporiseren.’

Veel te veel melk

Afgelopen vijf jaar groeide de hoeveelheid melk die Milcobel verwerkte, met 35 procent naar 1,7 miljard kg. ‘Een van de belangrijkste oorzaken van de huidige crisis is dat we zijn doorgeschoten in de wens om onze fabrieken vol met melk te krijgen’, zo analyseert Van Dam. ‘We hebben daardoor onvoldoende aandacht gehad voor de verwerking van al deze melk. Van ons melkaanbod verwerken we 29 procent tot bulkproducten, 35 procent tot basis-ingrediënten en de rest tot producten met toegevoegde waarde. Bulkproducten zijn laag valoriserend, soms moet er met verlies verkocht worden. Op industriële producten zijn de marges krap. We zullen ons meer moeten richten op producten met toegevoegde waarde als zuivel onder privaat label en merkproducten. Op deze producten zijn betere marges te halen.’

Milcobel wil terug naar een gezondere groei van het melkaanbod van 2 procent, in plaats van de jaarlijkse 4,8 procent groei van de laatste drie jaar. Het halveren van de hoeveelheidstoelag en het direct bijstorten van ledenkapitaal van 7,50 euro per kg groeimelk moeten de groei afremmen. Maar het zijn juist jonge boeren die flink geïnvesteerd hebben in bedrijfsontwikkeling, die door de maatregelen extra zwaar worden getroffen. Het halveren van de hoeveelheidspremie en de herverdeling van melkgeld via een duurzaamheidspremie en weidemelkpremie heeft voor 94 tot 96 procent van de bedrijven geen negatieve gevolgen voor hun melkprijs, zo rekent Van Dam voor. Een klein aantal grote bedrijven merkt de gevolgen dus wel. Zij zijn verantwoordelijk voor ongeveer 12 procent van het melkaanbod.

‘Ik begrijp de onvrede van deze veehouders, omdat ook zij langetermijnplannen voor hun bedrijfsontwikkelingen hebben gemaakt’, aldus Van Dam. ‘Daarom schaffen we de hoeveelheidspremie niet volledig af, maar we laten hiermee wel zien welke kant we op sturen. We zijn niet van plan om boeren te stimuleren om Milcobel te verla-

De belangrijkste veranderingen bij Milcobel volgend jaar

- Halvering van de hoeveelheidspremie.
- Herschikking van uitbetaling volgens premiesysteem: belonen voor duurzaamheid (bij aanvang max. 0,50 en in latere fase max. 1 euro /100 liter) en weidemelkpremie (0,25 euro per 100 liter).
- Bijstorten van ledenkapitaal van 5,00 euro naar 7,50 per 100 liter melk over een periode van 7 jaar.
- Bij meer melk leveren direct bijstorten van ledenkapitaal van 7,50 euro per 100 liter groeimelk.
- Ledenkapitaal wordt bij uitreden niet direct volledig opeisbaar.

ten, maar als we komend jaar 300 miljoen kg melk minder zouden hoeven te verwerken, zou dat een positief effect hebben op de melkprijs.’

Te zwak om te fuseren

Niet alleen jonge, groeiende veehouders moeten een offer brengen. Komende zeven jaar wordt het ledenkapitaal van 5,00 euro per 100 kg melk in stapjes verhoogd naar 7,50 euro per 100 kg melk. Volgens Van Dam is dat noodzakelijk om de huidige solvabiliteit van 28 procent te verhogen en om betere condities af te dwingen voor leningen bij de banken.

Fuseren met een andere, eventueel buitenlandse partij is volgens Van Dam nu geen optie. ‘We bevinden ons nu in een te zwakke positie om te onderhandelen over een eventuele fusie. We moeten eerst weer gezond worden en dan beoordelen we de situatie opnieuw. Maar ik merk wel dat Vlaamse boeren erg idyllisch naar andere zuivelcoöperaties kijken. Zo zijn bij andere zuivelgroepen de lasten-

boeken veel zwaarder dan bij ons en ook daar gelden vaak beperkingen aan groei’, aldus Van Dam.

Alle maatregelen en het efficiënter inrichten van de werkprocessen moeten in 2025 leiden tot een jaarlijkse besparing van 50 miljoen euro. Dat zal volgens Van Dam ‘zuurstof geven om weer investeringen te kunnen doen’.

‘Het sluiten van de drinkmelkfabriek in Schoten scheelt ons bijvoorbeeld een jaarlijks verlies van 9 miljoen euro’, zo geeft hij als voorbeeld. ‘Door het verbeteren van het eigen vermogen en het beperken van het groeiende melkaanbod moeten we in staat zijn om over vijf jaar halverwege het lijstje van de internationale melkprijsvergelijking van LTO te geraken.’

Van Dam beseft dat het mooie woorden zijn. ‘Ik snap dat de leden sceptisch zijn. Maar tegen hen zeg ik: blijf mij en de stappen die we als bedrijf de komende jaren maken, kritisch volgen. De situatie is niet van de ene op de andere dag opgelost, maar ik wil ervoor zorgen dat onze boeren weer trots kunnen zijn op hun organisatie.’ |

Roel Vaes: ‘Milcobel krijgt voordeel van de twijfel’

Kort na het bekendmaken van de plannen van Milcobel hadden vertegenwoordigers van Boerenbond een gesprek met de directietop van de zuivelorganisatie. ‘We maken ons zorgen om de leden. Zij moeten offers brengen door te investeren in ledenkapitaal, terwijl de melkveehouderij het financieel al erg zwaar heeft’, zo duidt Roel Vaes, adviseur

rundvee bij Boerenbond, de aanleiding van het gesprek. ‘Er moet wel perspectief zijn en we wilden er zeker van zijn dat alle pistes voor een verbetering van de situatie bewandeld worden. Samenwerking met andere partijen is daar een voorbeeld van.’ De voorgenomen plannen van Milcobel zijn volgens Vaes begrijpelijk, maar hij stelt dat

sommige ingrepen al eerder genomen hadden kunnen worden. ‘Er wordt nu gelukkig wel voortvarend doorgepaktd, maar in het verleden is eigenlijk te weinig actie ondernomen. We blijven Milcobel komende tijd volgen. Maar voor nu krijgt Milcobel het voordeel van de twijfel.’